

DOI 10.32782/2786-9156.109.1.116-123

УДК 342.951

Рекуненко Т. О., кандидат юридичних наук, доцент, начальник відділу забезпечення якості освіти Харківського національного університету внутрішніх справ (м. Харків, Україна)
ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0001-7668-0581>

ОБ'ЄКТИВНІ ОЗНАКИ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ У ГАЛУЗІ ФІНАНСІВ

У статті, ґрунтуючись на аналізі чинного законодавства, наукових джерел і правозастосовної практики, визначено загальний, родовий та безпосередні об'єкти адміністративних правопорушень у галузі фінансів. Під останніми в широкому розумінні слід вважати суспільні відносини, що виникають у процесі фінансово-економічної діяльності, регулюються нормами фінансового, господарського, податкового права, а також права соціального забезпечення та охороняються заходами адміністративної відповідальності, передбаченими чинним адміністративно-деліктним законодавством України.

Визначення об'єкта конкретного адміністративного правопорушення у галузі фінансів дає змогу ідентифікувати, які саме суспільні відносини зазнають посягання – врегульовані нормами фінансового, господарського, податкового права або права соціального забезпечення. Водночас, автором зазначається, що для правильної кваліфікації правопорушень у галузі фінансів важливе значення має характеристика їхньої об'єктивної сторони. В адміністративно-правовій теорії вона розглядається як зовнішній прояв протиправної поведінки, що існує в об'єктивній реальності у вигляді конкретних форм правопорушень. Об'єктивна сторона адміністративного правопорушення у галузі фінансів визначається сукупністю ознак, закріплених у диспозиції відповідної норми глави 12 Особливої частини розділу II Кодексу України про адміністративні правопорушення. Ці ознаки характеризують зовнішню сторону протиправного винного діяння та є обов'язковими для його кваліфікації як адміністративного проступку у галузі фінансів. Акцентується увага на тому, що встановлення об'єктивної сторони адміністративного правопорушення у галузі фінансів має важливе значення для визначення його як простого або складного адміністративного проступку, а також для з'ясування особливостей юридичного складу. Залежно від наявності чи відсутності шкідливих наслідків для об'єкта посягання, юридичний склад правопорушення може бути формальним, матеріальним або формально-матеріальним.

Ключові слова: ознаки, об'єкт, об'єктивна сторона, поділ, класифікація, правопорушення, дія, бездіяльність, галузь фінансів, запобігання.

Постановка проблеми. Кожне адміністративне правопорушення у галузі фінансів має власні об'єктивні та суб'єктивні ознаки, визначені конкретними нормами глави 12 Особливої частини розділу II КУпАП. Однак ця глава не містить чіткого розмежування адміністративних правопорушень у галузі фінансів. Це пояснюється тим, що деякі її норми охоплюють адміністративну відповідальність за проступки, які можуть мати місце у різних сферах – торгівлі, наданні послуг, підприємницькій діяльності. Водночас науковий інтерес становить дослідження саме особливостей юридичного складу та специфіки кваліфікації правопорушень у галузі фінансів, відповідальність за які передбачена нормами глави 12 Особливої частини розділу II КУпАП, а в окремих випадках – і конкретними частинами цих норм.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розкриттю змісту поняття та складу адміністративного правопорушення у галузі фінансів, встановленню ознак і підстав настання відповідальності за їх вчинення присвячено наукові доробки значної кількості вчених-адміністративістів, таких як: В. Б. Авер'янов, С. М. Алфьоров, В. В. Баштанник, Ю. П. Битяк, С. В. Ващенко, В. В. Галуцько, В. М. Гаращук, І. В. Гиренко, С. Т. Гончарук, Г. Ю. Гулявська, О. Ю. Дрозд, Г. Г. Забарний, Р. Я. Заяць, З. Р. Кісіль, М. В. Ковалів,

Т. О. Коломоєць, В. К. Колпаков, Г. Й. Ткач, Н. В. Хорощак, Н. О. Цюприк та ін. Однак, незважаючи на достатньо потужну науково-дослідницьку базу із окресленої проблематики, нині бракує досліджень актуальних питань щодо визначення об'єктивних ознак адміністративних правопорушень у галузі фінансів, сутності та особливостей притягнення до відповідальності за їх вчинення.

Формулювання цілей. Мета статті – на основі аналізу чинного законодавства, наукових джерел і правозастосовної практики визначити загальний, родовий та безпосередні об'єкти адміністративних правопорушень у галузі фінансів.

Виклад основного матеріалу. Важливість дослідження об'єктивних ознак адміністративних правопорушень у галузі фінансів пояснюється тим, що від точності встановлення всіх елементів складу адміністративного правопорушення залежить правильна кваліфікація протиправного діяння, а відповідно і рівень дотримання законності у цій галузі.

Законність є ключовим принципом функціонування держави та її органів, спрямованим на забезпечення прав і свобод громадян, а також дотримання рівності перед законом. Важливість цього принципу полягає в тому, що всі органи законодавчої, виконавчої та судової влади та місцеве самоврядування повинні діяти виключно в межах своєї компетенції, визначеної Конституцією України та іншими нормативно-правовими актами. Як основа державного управління, законність передбачає виконання державних функцій правовими засобами та у правових формах. Це особливо важливо з огляду на вплив органів виконавчої влади на різноманітні сфери суспільного життя. Вони мають право ухвалювати нормативні та індивідуальні акти, розглядати справи щодо адміністративної чи дисциплінарної відповідальності, а також здійснювати адміністративну юрисдикцію. Таким чином, законність є гарантією стабільності, правопорядку та ефективного управління в суспільстві [1, с. 346].

Встановлення ознак адміністративного правопорушення є ключовим етапом у кожному провадженні. Об'єктивні ознаки складу правопорушення включають об'єкт посягання, який охоплює суспільні відносини, що регулюються та охороняються адміністративним правом. Крім того, важливу роль відіграє об'єктивна сторона, яка визначає зовнішні характеристики діяння, його протиправність, шкідливі наслідки, причинний зв'язок між діянням і наслідками, а також враховує місце, час і спосіб вчинення правопорушення.

Варто звернути увагу на те, що об'єкт адміністративного правопорушення має класифікацію, яка необхідна для теоретичного розуміння і практичного застосування вчення про об'єкт адміністративного правопорушення, визначає його місце в загальній системі суспільних відносин, що охороняються. До того ж розмежування об'єкта адміністративного делікту на певні види допомагає згрупувати весь масив суспільних відносин, що охороняються адміністративним законом, правильно кваліфікувати протиправні діяння, а також обрати належний захід впливу на правопорушника. Наприклад, О. Г. Стрельченко виділяє кілька рівнів об'єктів залежно від ступеня їх узагальнення:

Загальний об'єкт – це ті суспільні відносини, що регулюються та охороняються нормами адміністративного права. Він є спільним для всіх адміністративних правопорушень.

Родовий об'єкт – групи однорідних суспільних відносин, які разом утворюють загальний об'єкт. Його можна розділити за різними критеріями: а) за галуззю права, яка регулює відносини (адміністративні, трудові, цивільні тощо); б) за сферою діяльності (сільське господарство, промисловість, транспорт); в) за змістом суспільних відносин (власність, громадський порядок, здоров'я населення).

Видовий об'єкт – окрема складова частина родового об'єкта, що об'єднує суспільні відносини, характерні для певних правопорушень. Наприклад, у межах родового об'єкта «власність» можна виділити приватну, комунальну та державну. Законодавець використовує цей рівень під час встановлення відповідальності за конкретні порушення (наприклад, у сфері дорожнього руху, прав споживачів тощо).

Безпосередній об'єкт – конкретні суспільні відносини, яким завдається шкода внаслідок правопорушення [2, с. 139].

При визначенні загального об'єкта правопорушення слід враховувати позицію А. В. Гуржій, який наголошує, що об'єкт адміністративного правопорушення є ключовою ознакою складу адміністративного проступку. Він забезпечує правильну кваліфікацію правопорушення та відіграє важливу роль у структурі вітчизняного адміністративно-деліктного законодавства. По-перше, саме об'єкт посягання визначає суспільну небезпеку діяння та його спрямованість. Жодна дія не може вважатися деліктом, якщо вона не завдає шкоди суспільно значущому об'єкту. По-друге, об'єкт правопорушення є критерієм розмежування між адміністративними проступками, цивільними деліктами та злочинами. Деякі об'єкти охороняються виключно кримінальним правом, інші – лише адміністративним чи цивільним [3].

Родовий об'єкт правопорушення, наголошує О. М. Стороженко, зазвичай легко визначити, оскільки він часто вказується у назві відповідної глави КУпАП або у назві закону, який містить адміністративно-деліктну норму [4, с. 114].

Безпосередній об'єкт адміністративного правопорушення, згідно з визначенням О. Ю. Дрозда та І. В. Федорчака, охоплює ті суспільні відносини, які захищаються конкретною статтею Особливої частини КУпАП. Саме ці відносини зазнають шкоди внаслідок дій, що відповідають ознакам певного складу адміністративного проступку [5, с. 567; 6, с. 127; 7, с. 160]. Об'єкт адміністративного правопорушення, згідно з думкою К. О. Чишко, визначається як суспільні відносини, що охороняються нормами КУпАП або іншими законами України [8, с. 76]. Водночас можна припустити, що авторка намагається підкреслити важливість аналізу правопорушень через призму їхнього безпосереднього та родового об'єктів, адже в окремих ситуаціях ці поняття можуть збігатися, що вимагає більш глибокого розгляду сутності самого правопорушення [8, с. 12].

Горизонтальна класифікація об'єктів адміністративного правопорушення базується на концепції поліоб'єктності, яка передбачає, що окремі правопорушення можуть одночасно посягати на декілька різних суспільних відносин. У такому випадку ці відносини отримують статус безпосередніх об'єктів правопорушення, які поділяються на основні та додаткові. Основний безпосередній об'єкт визначається як ключові суспільні відносини, які законодавець прагне захистити, створюючи адміністративно-деліктну норму. Цей намір законодавця відображається у структурі КУпАП через розміщення норми в конкретній главі Особливої частини.

Отже, основний об'єкт є визначальним елементом для законодавчого віднесення адміністративного правопорушення до певної категорії правопорушень. Додаткові об'єкти, хоча й зазнають впливу від того самого проступку, не мають вирішального значення для систематизації адміністративно-деліктного законодавства. Таким чином, законодавець акцентує увагу на родовому об'єкті, який є ключовим у процесі класифікації правопорушень [9, с. 52]. Суспільні відносини, які регулюються законодавством, можуть мати різні значення залежно від конкретних правопорушень. У деяких випадках вони виступають як основний об'єкт, тобто головна сфера, на яку спрямоване правопорушення. В інших ситуаціях ці ж самі відносини можуть бути додатковим об'єктом, що підкреслює їх вторинну роль у контексті конкретного порушення.

На наш погляд, під безпосереднім об'єктом правопорушення у галузі фінансів слід розуміти суспільні відносини, що виникають у процесі фінансово-економічної діяльності, регулюються нормами фінансового, господарського, податкового права, а також права соціального забезпечення та охороняються заходами адміністративної відповідальності, передбаченими чинним адміністративно-деліктним законодавством України.

Об'єктивна сторона адміністративного правопорушення є важливим елементом, який дозволяє визначити його суспільну небезпеку та характер завданої шкоди. Цей аспект розкриває антисоціальну сутність діяння і допомагає оцінити ступінь його впливу на суспільство. Для встановлення таких ознак необхідно аналізувати конкретний юридичний факт, який відображає протиправну поведінку.

Проте, серед науковців відсутня єдина позиція щодо визначення поняття об'єктивної сторони адміністративного правопорушення. Так, В. В. Середа та З. Р. Кісіль зазначають, що об'єктивна сторона складу адміністративного правопорушення характеризує це правопорушення як антигромадський акт поведінки порушника норми адміністративного права і проявляється в дії або бездіяльності, її наслідках і причинному зв'язку між вчиненим діянням і протиправним результатом, що настав [10, с. 43; 11, с. 121].

На думку В. А. Бортник, об'єктивна сторона – це зовнішній прояв діяння, який включає поведінку особи, наслідки, що спричинили шкоду об'єкту посягання, а також процес дії, який відбувається протягом певного часу [12]; С. В. Ващенко та В. Г. Поліщук, визначають об'єктивну сторону адміністративного проступку як сукупність зовнішніх ознак, які характеризують акт поведінки правопорушника. Вона складається із системи ознак, передбачених нормою адміністративного права, що визначають зовнішній бік правопорушення. Об'єктивна сторона дає змогу оцінити суспільну шкідливість проступку, його спрямованість, а також включає ряд ознак, які поділяються на основні та факультативні [13].

Об'єктивна сторона відіграє ключову роль у встановленні об'єктивної істини у справах про адміністративні правопорушення. Саме через аналіз фактичного діяння можливо визначити склад правопорушення, включаючи його суб'єктивні характеристики, які проявляються в конкретних діях людини [14, с. 55]. Об'єктивна сторона правопорушення відіграє важливу роль у процесі правового аналізу, оскільки саме вона дозволяє ідентифікувати конкретну адміністративно-деліктну норму, що регулює певну ситуацію. Завдяки аналізу об'єктивної сторони можна чітко розмежувати схожі правопорушення, які мають однакові характеристики в інших аспектах юридичного складу. Основні відмінності між такими деліктами часто полягають саме у деталях об'єктивної сторони, що дає змогу точно визначити правову кваліфікацію дій [15, с. 99].

Адміністративне правопорушення у сфері фінансів характеризується діянням, яке може проявлятися як у формі дії, так і бездіяльності. Це діяння завжди має бути чітко визначене в диспозиції відповідної статті Особливої частини Кодексу України про адміністративні правопорушення (КУпАП) або логічно випливати з її змісту. У деяких випадках такі правопорушення можуть виникати через комбінацію дій і бездіяльності.

Особливістю норм, які регулюють адміністративні правопорушення у фінансовій сфері, є їх бланкетний характер. Це означає, що такі норми лише загалом описують правопорушення, але для детального визначення його ознак необхідно звернутися до інших нормативних актів. Зокрема, до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», який встановлює основні вимоги до ведення обліку та складання фінансової звітності.

Факультативні ознаки об'єктивної сторони адміністративного делікту, такі як час, місце, спосіб вчинення правопорушення, шкідливі наслідки та причинний зв'язок, мають важливе значення для аналізу складу адміністративного проступку. Зокрема, спосіб вчинення протиправного діяння визначається як прийоми й послідовність дій, які особа застосовує під час вчинення порушення. Як зазначає Я. В. Задорожна, ця ознака закріплюється у положеннях Особливої частини КУпАП і може бути обов'язковою для одних складів проступків та необов'язковою для інших. Це викликає дискусії щодо її ролі у визначенні складу адміністративного правопорушення [16, с. 4–10].

Залежно від наявності шкідливих наслідків розрізняють такі склади адміністративних правопорушень:

1) матеріальні склади, коли норма права передбачає настання шкідливих наслідків як обов'язкову умову правопорушення.

2) формальні склади, коли правопорушення визнається завершеним незалежно від настання негативних наслідків.

Розмір шкідливих наслідків є важливим фактором, який дозволяє оцінити рівень суспільної небезпеки конкретного діяння. Це у свою чергу впливає на його юридичну кваліфікацію. Важливо забезпечити наявність чіткого причинного зв'язку між протиправним діянням та його наслідками, щоб коректно визначити правові наслідки та міру відповідальності.

Причинний зв'язок є ключовим елементом для встановлення відповідальності особи за адміністративне правопорушення. Він визначає об'єктивну залежність між діянням (дією або бездіяльністю) та наслідками, які мають суспільно шкідливий характер. У випадках, коли склад правопорушення має матеріальну конструкцію, наявність причинного зв'язку є необхідною умовою для притягнення до відповідальності.

Особливості причинного зв'язку у правопорушеннях у галузі фінансів зумовлені:

- змістом суспільних відносин, що виступають їхніми безпосередніми об'єктами,
- механізмом заподіяння шкоди цим відносинам,
- природою негативних наслідків.

Висновки. Об'єкт адміністративного правопорушення у галузі фінансів є важливим елементом, який визначає суспільно-шкідливі наслідки та вплив на суспільні відносини. Його встановлення дозволяє правильно кваліфікувати правопорушення, забезпечити систематизацію адміністративно-деліктних норм та обґрунтованість рішень щодо накладення адміністративних стягнень. Від точності визначення об'єкта залежить ефективність розгляду адміністративних справ та застосування відповідних заходів впливу.

Адміністративні правопорушення в галузі фінансів охоплюють суспільні відносини, які регулюються адміністративним правом і знаходять своє закріплення у відповідних нормах законодавства. Загальний об'єкт таких правопорушень включає відносини, які охороняються адміністративним правом, а родовий об'єкт визначений у Главі 12 Особливої частини КУпАП.

Безпосередній об'єкт адміністративних правопорушень у фінансовій сфері охоплює конкретні суспільні відносини, що регулюються нормами права. Об'єктивна сторона таких правопорушень проявляється у дії або бездіяльності, які порушують встановлені правила або норми. Для правильної кваліфікації адміністративного правопорушення важливо ретельно з'ясувати його об'єктивні ознаки, враховуючи якість законодавчого визначення, методику встановлення порушення та повноту процесуальної фіксації. Ці аспекти мають вирішальне значення для забезпечення ефектив-

ного застосування норм адміністративного права та захисту фінансових відносин від неправомірних дій.

Використані джерела:

1. Адміністративне право України: підручник / за заг. ред. д.ю.н., проф. Коломоєць Т.О. Київ, 2008. 457 с.
2. Стрельченко О. Г. Специфіка проступку як складової частини адміністративного делікту. *Право і суспільство*. 2012. № 3. С. 137–143. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pis_2012_3_31.
3. Гуржій А. В. Об'єкт правопорушення як критерій структуризації адміністративно-деліктного законодавства. *Юридична наука*. 2015. № 4. С. 14–19.
4. Стороженко О. М. Адміністративно-правова кваліфікація зловживань монополієм (домінуючим) становищем на ринку : дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Київ, 2008. 183 с.
5. Дрозд О. Ю. Об'єкт адміністративного проступку. *Велика українська юридична енциклопедія* : у 20 т. / редкол.: Ю. П. Битяк (голова) та ін. Харків: Право, 2020. С. 566–568.
6. Адміністративна відповідальність за самовільне зайняття земельної ділянки : монографія. О. Ю. Дрозд, О. В. Копан, С. М. Рогозін та ін. Київ : МП Леся, 2013. 240 с.
7. Федорчак І. В. Адміністративно-правова характеристика об'єкта адміністративного правопорушення у сфері земельних правовідносин. *Вісник Запорізького національного університету*. Серія: «Юридичні науки». 2014. № 1. С. 158–163.
8. Чишко К. О. Адміністративно-правова кваліфікація правопорушень у сфері забезпечення громадського порядку та громадської безпеки : монографія / за ред. О. Ю. Салманової. Харків : Панов, 2017. 232 с.
9. Нефедова А. В. Об'єкт адміністративних проступків на автомобільному транспорті. *Науковий вісник Ужгородського університету*. Серія «Право». 2019. № 55. Т. 2. С. 49–54.
10. Середа В. В., Кісіль З. Р., Кісіль Р.-В. В. Адміністративне право: навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2014. 520 с.
11. Гонтар З. Г. Адміністративне право : навч. посіб. Львів, 2019. 172 с.
12. Бортник В. А. Адміністративне право України: навч. посіб. Київ: ДП Вид. дім «Персонал», 2012. 222 с.
13. Адміністративне право України. Академічний курс: підруч. Т. 1. Загальна частина / ред. колегія: В. Б. Авер'янов (голова). Київ: Юридична думка, 2004. 584 с.
14. Самойлович А. А. Об'єктивна сторона корупційних правопорушень. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: *Право*. 2019. Вип. 58. Т. 2. С. 54–57.
15. Гуржій А. В. Адміністративна відповідальність за порушення правил дорожнього перевезення небезпечних вантажів та проїзду великогабаритних і великовагових транспортних засобів : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2013. 210 с.
16. Задорожна Я. В. Спосіб вчинення протиправного діяння як ознака об'єктивної сторони адміністративного проступку: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Запоріжжя, 2016. 18 с.

References:

1. *Administrativne pravo Ukrainy (2008) [Administrative law of Ukraine]: pidruchnyk / Za zah.red. d.iu.n., prof. Kolomoiets T.O. Kyiv [in Ukrainian]*.
2. Strelchenko, O. H. (2012). Spetsyfika prostupku yak skladovoi chastyny administrativnoho deliktu [Specificity of the offense as a warehouse part of the administrative tort]. *Pravo i suspilstvo*, 3, 137–143. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pis_2012_3_31 [in Ukrainian].
3. Hurzhii, A. V. (2015). Obiekt pravoporushennia yak kryterii strukturyzatsii administrativno-deliktneho zakonodavstva [The object of law violation as a criterion for the structuring of administrative-tort legislation]. *Yurydychna nauka*, 4, 14–19 [in Ukrainian].
4. Storozhenko, O. M. (2008). Administrativno-pravova kvalifikatsiia zlovzhyvan monopolnym (dominuiuchym) stanovishchem na rynku [Administrative and legal qualifications against monopoly (dominant) position in the market]. *Candidate's thesis*. Kyiv [in Ukrainian].

5. Drozd, O. Yu. (2020). Obiekt administratyvnoho prostupku [Object of administrative offense]. *Velyka ukrainska yurydychna entsyklopediia : u 20 t. / redkol.: Yu. P. Bytiak (holova) ta in. Kharkiv: Pravo*. S. 566–568 [in Ukrainian].

6. Administratyvna vidpovidalnist za samovilne zainiattia zemelnoi dilianky (2013). [Administrative responsibility for self-employment of land plots] : monohrafia / O. Yu. Drozd, O. V. Kopan, S. M. Rohozin ta in. Kyiv : MP Lesia [in Ukrainian].

7. Fedorchak, I. V. (2014). Administratyvno-pravova kharakterystyka objekta administratyvnoho pravoporushennia u sferi zemelnykh pravovidnosyn [Administrative and legal characteristics of the object of administrative law violation in the sphere of land legal issues]. *Visnyk Zaporizkoho natsionalnoho universytetu. Serii: «Iurydychni nauky», 1*, 158–163 [in Ukrainian].

8. Chyshko, K. O. (2017). Administratyvno-pravova kvalifikatsiia pravoporushen u sferi zabezpechennia hromadskoho poriadku ta hromadskoi bezpeky [Administrative and legal qualification of offenses in the sphere of ensuring public order and public safety] : monohrafiia / za red. O. Yu. Salmanovoi. Kharkiv : Panov [in Ukrainian].

9. Nefedova, A. V. (2019). Obiekt administratyvnykh prostupkiv na avtomobilnomu transporti [The object of administrative violations in road transport]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Serii «Pravo», 55, Vol. 2*, 49–54 [in Ukrainian].

10. Sereda, V. V., Kisil, Z. R., & Kisil, R.-V. V. (2014). *Administratyvne pravo [Administrative law]: navchalnyi posibnyk*. Lviv: LvDUVS [in Ukrainian].

11. Hontar, Z. H. (2019). *Administratyvne pravo [Administrative law] : navch. posib*. Lviv [in Ukrainian].

12. Bortnyk, V. A. (2012). *Administratyvne pravo Ukrainy [Administrative law of Ukraine]: navch. posib*. Kyiv: DP Vyd. dim «Personal» [in Ukrainian].

13. *Administratyvne pravo Ukrainy. Akademichnyi kurs (2004)*. [Administrative law of Ukraine. Academic course] : pidruch. T. 1. Zahalna chastyna / red. kolehiia: V. B. Averianov (holova). Kyiv: Yurydychna dumka. [in Ukrainian].

14. Samoilovych, A. A. (2019). Obiektivna storona koruptsiinykh pravoporushen [The objective side of corruption crimes]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Serii: Pravo, 58, Vol. 2*, 54–57 [in Ukrainian].

15. Hurzhii, A. V. (2013). Administratyvna vidpovidalnist za porushennia pravyl dorozhnoho perevezennia nebezpechnykh vantazhiv ta proizdu velykohabarytnykh i velykovahovykh transportnykh zasobiv [Administrative responsibility for violating the rules of road transportation of unsafe vehicles and the passage of oversized and heavy-duty vehicles]. *Candidate's thesis*. Kyiv [in Ukrainian].

16. Zadorozhna, Ya. V. (2016). Sposib vchynennia protypravnoho diiania yak oznaka obiektyvnoi storony administratyvnoho prostupku [The method of committing an unlawful act as a sign of the objective side of an administrative offense]. *Extended abstract of Candidate's thesis*. Zaporizhzhia [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редколегії 28.02.2025

Rekunenko T., Candidate of Law, Associate Professor, Head of the Department of Education Quality Assurance, Kharkiv National University of Internal Affairs (Kharkiv, Ukraine)

OBJECTIVE SIGNS OF ADMINISTRATIVE OFFENCES IN THE FINANCIAL SECTOR

The article, based on the analysis of current legislation, scientific sources and law enforcement practice, defines the general, generic and direct objects of administrative offenses in the field of finance. The latter, in a general sense, should be understood as social relations that arise in the process of financial and economic activity, are regulated by the norms of financial, economic, tax law, as well as social security law and are protected by administrative liability measures provided for by the current administrative tort law of Ukraine.

Determining the object of a specific administrative offense in the field of finance makes it possible to identify which social relations are subject to encroachment – regulated by the norms of financial, economic, tax law or social security law. At the same time, the author notes that for the correct qualification of

offenses in the field of finance, the characteristics of their objective side are important. In administrative law theory, it is considered as an external manifestation of unlawful behavior that exists in objective reality in the form of specific forms of offenses. The objective side of an administrative offense in the field of finance is determined by a set of features enshrined in the disposition of the relevant norm of Chapter 12 of the Special Part of Section II of the Code of Administrative Offenses. These features characterize the external side of an unlawful criminal act and are mandatory for its qualification as an administrative offense in the field of finance. Attention is focused on the fact that establishing the objective side of an administrative offense in the field of finance is important for determining it as a simple or complex administrative offense, as well as for clarifying the features of the legal structure. Depending on the presence or absence of harmful consequences for the object of the encroachment, the legal structure of the offense can be formal, material or formal-material.

Key words: signs, object, objective side, division, classification, offense, action, inaction, financial sector, prevention.